

© Ari Koivu

5 SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

TAVOITTEENA:

Lopetetaan kaikenlainen naisiin ja tyttöihin kohdistuva syrjintä kaikkialla.

Lopetetaan kaikenlainen väkivalta julkisissa ja yksityisissä yhteyksissä, kuten ihmiskauppa ja seksuaalinen tai muu hyväksikäyttö.

Lopetetaan kaikki haitalliset käytännöt, kuten lapsi- ja pakkoavioliitot sekä naisten sukupuolielinten silpominen.

SAAVUTTA A SUKUPUOLTEN TASA-ARVO SEKÄ VAHVISTAA NAISTEN JA TYTTÖJEN OIKEUKSIA JA MAHDOLLISUUKSIA

Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen on tärkeää ei vain yksilöiden, vaan koko yhteiskunnan kannalta. Naisten kohtaama seksuaalinen väkivalta, epäoikeudenmukainen työnjako palkattoman hoiva- ja kotityön vastuunkannosta, tyttöjen ja naisten oikeuden epääminen koulutukseen sekä naisten syrjintä julkisessa päätöksenteossa ja työmarkkinoilla ovat yhä suuria maailmanlaajuisia kehityksen esteitä. Sukupuolten tasa-arvo ei ole pelkästään perustavanlaatuinen ihmisoikeus, vaan se on myös välttämätön perusta rauhaisalle, vauraille sekä kestäväälle maailmalle. Tasa-arvoisemat sukupuolten väliset suhteet sekä kotitaloudessa että sen ulkopuolella vähentävät köyhyyttä, koulutuksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin nousun kautta. Naisten aseman vahvistaminen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen ovat ratkaisevassa asemassa kestävä kehityksen saavuttamiseksi.

Vuodesta 2000 eteenpäin Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelma UNDP on yhdessä muiden YK:n organisaatioiden ja kansainvälisen yhteisön kanssa nostanut sukupuolten välisen tasa-arvotyön keskiöksi ja saavuttanut huomattavaa edistystä. Kestävän kehityksen tavoitteet pyrkivät vahvistamaan saavutuksia entisestään, jotta naisten ja tyttöjen syrjintä loppuisi kaikkialla.

GLOBAALISTI:

- Nykyään yhä useampi tyttö aloittaa koulun ja monilla alueilla peruskoulun aloittaa yhtä moni tyttö kuin poika.
- Köyhimmässä maissa maatalous tuo suoraan tai välillisesti toimeentulon 70 prosentille väestöstä. Maanviljely perustuu perinteiseen teknologiaan ja naistyövoimaan – nainen pellolla kuokkimassa on edelleen ratkaisevan tärkeä tuotantovoima. Naiset tekevät useimmiten suurimman osan maataloustöistä mutta eivät silti saa monissakaan maissa omistaa tai periä maata.

SUOMESSA:

- Suomessa lainsäädännön tasolla naiset ja miehet ovat periaatteessa tasa-arvoisia. Kuitenkin useilla yhteiskunnan lohkoilla kuten politiikassa, työelämässä, koulutuksessa, perhe- ja yksityiselämässä on sukupuoleen liittyviä tekijöitä, joiden johdosta näennäisesti neutraalit toimenpiteet tai esitykset saattavat kohdistua naisiin ja miehiin eri tavoin, eriarvoisuutta vahvistaen.
- Epäkohtia sukupuolten tasa-arvossa ovat miesten ja naisten palkkaerot, tyttöjen seksuaalinen häirintä, huono-osaisuuden kasautuminen miehille sekä miesten asevelvollisuus.

“Both men and women should feel free to be sensitive, both men and women should feel free to be strong”
-Emma Watson

LIIKUNNAN VOIMA:

Sukupuolten tasa-arvo liikunnassa ja urheilussa tarkoittaa harrastamisen, kilpailemisen, vaikuttamisen ja näkymisen mahdollistamista kaikille sukupuolesta riippumatta. Se tarkoittaa turvallista ja syrjimätöntä ympäristöä, jossa jokainen voi haastaa itsensä, edistää terveyttä ja saada merkityksellisiä kokemuksia. Parhaimmillaan liikunta ja urheilu toimii voimaannuttamisen välineenä, purkaa sukupuolirooleja ja edistää laaja-alaisesti tasa-arvoa.

Silti sukupuolten tasa-arvon toteutumisen eteen liikunta-alalla tulee tehdä töitä. Opetus – ja kulttuuriministeriön julkaiseman “Liikunta ja tasa-arvo 2017”-raportin mukaan määrällisesti tarkasteltuna eri sukupuolten välillä on eroja niin fyysisessä aktiivisuudessa kuin liikunta-alan johtamisessa ja päätöksenteossa. Tutkimusten mukaan tytöille kertyy vähemmän fyysistä aktiivisuutta kuin pojille. Tyttöjä on vähemmän mukana organisoidussa liikunnassa kuin poikia. Tämä osaltaan vaikuttaa siihen, että naisia on vähemmän liikunnan ja urheilun toimijoina. Naisten osuus liikuntajärjestöjen ja kuntien liikuntatoimen johtavina työntekijöinä ja viranhaltijoina on kasvanut melko paljon. Naisia on kuitenkin edelleen keskimäärin miehiä vähemmän liikunta-alan johtotehtävissä.

Liikunnan Kehitysyhteistyö Liiken toteuttama hanke “Empowered Girls Speak Out” edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa liikunnan ja terveyskasvatuksen kautta Tansaniassa. Liikunta osallistaa toiminnallisesti tyttöjä sekä poikia tasa-arvokysymysten äärelle ja kannustaa aktiivisiksi toimijoiksi tasa-arvotyön edistämiseksi. Liikunta toimii välineenä tyttöjen voimaannuttamisessa itsenäisiksi, vahvoiksi sekä omat oikeutensa tiedostaviksi tytöiksi sekä tulevaisuuden naisiksi.

YHDESSÄ MAALIIN:

Vasta kun vinoutuneet valtarakenteet tulevat näkyviksi, asiat voivat muuttua. On meidän kaikkien tehtävä tarkastella ja tehdä näkyviksi usein tiedostamattomia toimivia vinoumia, jotka johtavat yhteiskunnassa sukupuolten epätasa-arvoiseen kohteluun. Myös miehiin kohdistuu tasa-arvon kannalta eriarvoistavia asenteita. Miesten oletetaan stereotyyppisesti olevan vahvoja, itsenäisiä ja pärjääviä. Perinteisten sukupuolistereotyyppioiden purkaminen ja ihmisten näkeminen sekä kohtaaminen yksilöinä, eikä vain sukupuolensa edustajana luo tasa-arvolle pohjan. Jokaista tyttöä ja poikaa tulisikin kannustaa olemaan omanlaisensa ja kehittämään vahvuuksiaan itselle ominaisella alalla. Tasa-arvon edistäminen ei ole sukupuolisidonnainen asia, se koskettaa yhtä lailla molempia sukupuolia.